

Veel gestelde vragen over tweetalig vwo op het Schoonhovens College. Voor ouders van groep 8

Waarom deze brochure ?

- Dit is een **aanvulling** op de vwo folder waarin de meest algemene informatie staat over tweetalig onderwijs en hoe we dat op het Schoonhovens College vormgeven.
- We hebben de belangrijkste en meest voorkomende vragen van ouders, leerlingen en leerkrachten voor u op een rij gezet en beantwoord. Zo kunt u alles nog eens rustig nalezen.
- Hopelijk worden uw vragen ook beantwoord in dit document. Mocht dat niet zo zijn, neemt u dan gerust contact op met Rebecca Present-Thomas, coördinator tweetalig vwo, Schoonhovens College. prt@schoonhovenscollege.nl of 0182-385288.

Wat kan ik doen om met mijn kind te onderzoeken of t-vwo iets voor hem/haar is?

- **Kom naar de de voorlichtingsmomenten** van tweetalig vwo op het Schoonhovens College. Daarvoor zijn verschillende momenten. De voorlichtingsavond in november en de Open Avond in januari geven een goed compleet beeld van de school. Na de Open Avond wordt er voor leerlingen een speciale 'uitprobeermiddag' georganiseerd en op dezelfde dag 's avonds een voorlichtingsavond voor ouders waar u al uw vragen over TTO kunt stellen. .
- **Praat met leerlingen** die nu al tweetalig onderwijs doen en met ouders die al eerder de keuze voor tto hebben gemaakt.

Wat zijn de voorlichtingsmomenten van tweetalig vwo op het Schoonhovens College?

- **Informatieavond voor ouders van groep 8.** Donderdagavond 17 november 2022 (algemene voorlichtingsavond) en woensdagavond 8 februari 2023 (Voorlichting specifiek over tweetalig onderwijs).
- **Open avond.** Donderdagavond 26 januari 2023. Ervaren, kijken, meedoen! Informatiemarkt, open lokalen, lessen volgen voor leerlingen van groep 7 en 8 en hun ouders. Specifiek voor tweetalig vwo is er een lokaal waar leerlingen Engelstalige opdrachten kunnen doen en vragen kunnen stellen aan tto-leerlingen en docenten.
- **tto-uitprobeermiddag.** Woensdagmiddag 8 februari 2023. Deze middag is voor alle groep 8 leerlingen met een vwo-advies die willen weten hoe het is om les te krijgen in het Engels. De leerlingen ontmoeten andere

leerlingen die erover denken tweetalig vwo te gaan doen, krijgen lesjes in het Engels en kunnen vragen stellen aan de tto-docenten.

- **tto voorlichtingsavond voor ouders.** Woensdagavond 8 februari 2023. Voor het stellen van alle vragen die u nog hebt nadat uw kind de uitprobeermiddag heeft bijgewoond.

Wat is het doel van tweetalig vwo?

- Leerlingen voorbereiden op een wereld die groter is dan de Krimpenerwaard. Veel studies zijn tegenwoordig (gedeeltelijk) in het Engels en vaak is het de bedoeling om in het buitenland stage te lopen. In veel beroepen hebben mensen met partners/klanten/collega's over de hele wereld te maken.

Leerlingen die tweetalig onderwijs hebben gevolgd, zijn heel goed in staat zich in het Engels uit te drukken (zij behalen een niveau dat bijna gelijk staat aan dat van een moedertaalspreker) en zijn zich ook bewust van cultuurverschillen met mensen uit andere landen en kunnen daarop inspelen. Zij hebben geleerd om vol zelfvertrouwen nieuwe situaties of uitdagingen aan te gaan.

Wat is het verschil tussen tweetalig vwo en regulier vwo?

- Het meest opvallende verschil is dat **50% van de lestijd in het Engels** wordt gegeven.
- Verder is een belangrijk verschil de nadruk op **internationalisering of wereldburgerschap**. Leerlingen in het tweetalig onderwijs leren door projecten en door het samenwerken met leeftijdsgenoten uit andere landen te kijken en te denken over de grenzen van Nederland heen. Ze leren wat het is om samen te werken met leeftijdsgenoten uit een andere cultuur.
- Op vakniveau is er in de basis geen verschil tussen regulier vwo en tweetalig vwo. Tweetalig onderwijs biedt echter heel veel mogelijkheden om te differentiëren en om leerlingen nog **extra uitdagingen** te geven.

Wat is het verschil tussen tweetalig vwo en vwo met versterkt Engels?

- Bij versterkt Engels (meestal Cambridge Engels) volgen leerlingen extra lessen in de Engelse taal (bijvoorbeeld 2 uur per week). Op die manier verbeteren zij hun Engels. Internationalisering speelt een minder grote rol.
- Bij tweetalig onderwijs wordt er in 50% van de lessen tegelijkertijd aan vakdoelen en taaldoelen gewerkt. Leerlingen leren de taal zo al doende, door haar veel te gebruiken. Dit is een natuurlijke manier van taalverwerving, zoals dat ook gebeurt bij baby's en peuters. Deze manier van het leren van een taal werkt zowel bij mensen met gevoel voor taal als bij mensen die daar van nature meer moeite mee

hebben. In het programma met versterkt Engels zijn vaker voornamelijk de leerlingen met taalgevoel succesvol.

- De achterliggende gedachte van tweetalig onderwijs is dat je, om succesvol te kunnen communiceren in een andere taal, ook oog moet hebben voor culturele aspecten. Daarom is internationalisering in tweetalig onderwijs net zo belangrijk als het werken aan de Engelse taalvaardigheid.
- De leerlingen op het tweetalig vwo doen aan het einde van de derde klas het CAE examen (Cambridge Advanced Exam). Leerlingen die versterkt Engels volgen doen aan het einde van klas 3 het FCE examen (First Certificate of English). Dat is het examen voor een lager taalniveau. Als zij doorgaan met versterkt Engels in de bovenbouw halen zij hun CAE-certificaat pas aan het einde van de vijfde klas.

Wordt tweetalig onderwijs in alle klassen van het vwo aangeboden?

- Ja, wij zijn een ‘senior tto school’ en mogen dus tweetalig onderwijs aanbieden van jaar 1 tot en met jaar 6.
- Wel is er een verschil tussen het tweetalig vwo junior programma (klas 1 t/m 3) en het tweetalig vwo senior programma (klas 4 t/m 6). Het belangrijkste verschil is dat in de bovenbouw van het vwo niet meer 50% van de lestijd kan worden aangeboden in het Engels vanwege een landelijke afspraak dat de eindexamens in het Nederlands moeten worden afgenomen. In de bovenbouw is 25% van de lestijd in het Engels.
- Een uitgebreide beschrijving van de inhoud van het onderbouwprogramma tweetalig vwo en het bovenbouwprogramma op het Schoonhovens College kunt u vinden op de website van de school bij de bestanden onder het kopje vwo, *tweetalig onderwijs*.

Wat is het eindniveau van het Engels van leerlingen op het tweetalig vwo?

- In Europa wordt het ERK (Europees Referentie Kader voor de talen) gebruikt om 6 niveaus van de beheersing van een vreemde taal (niet de moedertaal) te omschrijven: van beginner tot near-native. Nuffic is de organisatie die in opdracht van het netwerk van tto-scholen de kwaliteit van het tweetalig onderwijs bewaakt en waarborgt. De kwaliteitsstandaard voor het tweetalig onderwijs schrijft voor dat aan het **einde van klas 3** minstens 80% van de leerlingen aantoonbaar **niveau B2** heeft van het ERK. Het taalvaardigheidsniveau B2 van het ERK is vergelijkbaar met het niveau van vwo 6-leerlingen die geen tweetalig onderwijs hebben gedaan.
- In de afgelopen jaren heeft op het Schoonhovens College 100% van de tto-leerlingen aan het einde van klas 3 het streefniveau B2 behaald. Bovendien heeft minimaal 2/3 van de leerlingen in de afgelopen 4 jaar zelfs taalniveau C1 (een niveau hoger) behaald. Een heel mooi resultaat!
- In de bovenbouw volgen onze leerlingen het IB-programma (international baccalaureate), een programma dat door leerlingen van over de hele wereld

gevolgd wordt en waarin zijn aan het einde van klas 6 ook een apart examen doen. Dit IB-Engels examen is internationaal erkend.

Als de leerlingen aan het einde van klas 3 hetzelfde niveau Engels hebben als leerlingen in vwo 6, wat doen zij dan in de bovenbouw bij het vak Engels?

- In de bovenbouw geven wij het vak **English A, language and literature**. Dit vak is onderdeel van het **IB Diploma Programme**. Dat is een internationaal examenprogramma dat wordt aangestuurd door de International Baccalaureate Organisation (IBO). Nederlandse tto-scholen bieden uit dit complete examenprogramma het vak 'English A, Language and Literature' aan in hun tto bovenbouwprogramma.
- Wanneer tto-leerlingen in 6 vwo dus dit examen afleggen en het halen, kunnen zij daarmee aantonen dat zij op hetzelfde niveau de taal beheersen als leeftijdgenoten die **Engels als moedertaal** hebben.
- IB English besteedt veel aandacht aan het schrijven van essays, het analyseren van teksten en het beargumenteren van meningen. Daardoor biedt het vak een zeer goede training in de **academische vaardigheden** die de leerlingen goed van pas komen wanneer zij gaan studeren. Bij het vak IB wordt het **Engels het middel** om op hoog academisch niveau literaire teksten en onderwerpen uit cultuur en media te behandelen en te schrijven.

Is tweetalig vwo zwaar?

- Inhoudelijk is tweetalig vwo niet moeilijker dan regulier vwo. Wel vraagt het, zeker in het begin, een extra inspanning omdat de leerlingen er dan nog aan moeten wennen om in een andere taal te werken. Dit gaat echter heel snel!
- Leerlingen op het tweetalig vwo hebben gemiddeld 1 uur in de week meer les dan leerlingen op regulier vwo omdat er naast de vaklessen die in het Engels worden aangeboden ook extra lessen in de Engelse taal zijn.

Heeft tweetalig vwo veel meer huiswerk dan regulier vwo?

- In principe niet, maar in de eerste maanden in de brugklas kunnen sommige leerlingen het wel zo ervaren doordat ze nog moeten wennen aan het lezen, werken en denken in een andere taal.

Is tweetalig onderwijs slecht voor het Nederlands van de leerlingen?

- Nee, tweetalig onderwijs is juist goed voor het Nederlands van de leerlingen. Doordat zij veel bezig zijn met een vreemde taal, ontwikkelen zij meer taalgevoel. Daar hebben ze profijt van bij alle talen.
- Het tto-team bewaakt dat het onderwijs in het Engels niet ten koste gaat van het Nederlands van de leerlingen. Zo wordt er bij het vak Nederlands gewerkt met aangepaste leerdoelen speciaal voor leerlingen in het tweetalig vwo.

Welke feedback krijgen jullie op het tweetalig vwo ?

- Ieder jaar vragen we de leerlingen die de eerste drie jaar van het tweetalig vwo hebben afgerond en hun ouders naar **feedback** over de afgelopen 3 jaar. Daaruit komt het volgende naar voren:
 - De leerlingen en hun ouders geven aan dat niet alleen hun Engelse taalvaardigheid heel erg goed is geworden maar ook dat zij letterlijk en figuurlijk hun **grenzen hebben verlegd**. Leerlingen zeggen dat ze:
 - Zelfstandiger zijn geworden en meer zelfvertrouwen hebben gekregen door de buitenlandse reizen.
 - Hebben leren presenteren (in een andere taal)
 - Hebben leren plannen
 - Hebben geleerd om zinvol en efficiënt samen te werken

Ook hun ouders beamen dit.

- Naast het uitwisselingsprogramma en de gemotiveerde docenten worden de groepsopdrachten, het samenwerken, de actieve didactische werkvormen en het leren **door te doen** vaak genoemd als de sterke en aantrekkelijke elementen van het tto-programma.

Wat zijn de eisen voor toelating op het tweetalig vwo op het Schoonhovens College?

- Een definitief **vwo advies** van de basisschool.
- Een goede **motivatie**.

Is tweetalig onderwijs alleen geschikt voor leerlingen die houden van talen en er goed in zijn?

- Nee, zeker niet. In het tweetalig onderwijs staat leren door de taal veel te gebruiken en door al doende te oefenen centraal. Daarom is deze vorm van het leren van een taal juist ook heel geschikt voor kinderen die van nature meer moeite hebben met het leren van een taal, zoals de bijvoorbeeld de echte technenuten of kinderen die vooral leren vanuit context.

- Uit ervaring kunnen wij zeggen dat de meerderheid van de leerlingen op ons tweetalig vwo in de bovenbouw een **Bèta profiel** kiest en uiteindelijk wil gaan studeren op een technische universiteit of arts wil worden.
- Leerlingen die kiezen voor tweetalig vwo kunnen daarnaast op het Schoonhovens College ook nog aan het **Bèta excellent** programma meedoen. Bèta excellent is een keuze plusprogramma voor leerlingen in klas 2 en 3 met interesse in natuurkunde, scheikunde, biologie en technologie. Het doel van Bèta excellent is de interesse van leerlingen in Bèta-vakken te voeden en verder aan te wakkeren. De leerlingen doen in het Bèta-lab onderzoek en voeren experimenten uit over uiteenlopende onderwerpen.

Voor welke leerlingen is tweetalig vwo geschikt?

- In principe is tweetalig vwo geschikt voor **alle leerlingen die het vwo aan kunnen**.
- Tweetalig onderwijs is een **extra uitdaging**. Het is daarom belangrijk dat de leerling die extra uitdaging aan kan, maar misschien is het nog belangrijker dat de leerling die extra uitdaging ook aan wil gaan.
- In de eerste maanden is het soms best spannend voor leerlingen om alles in het Engels te moeten doen. Voor de ene leerling is dit een grotere hobbel dan voor de andere. Zowel voor de leerling als de ouders en de school is **doorzettingsvermogen** heel belangrijk in deze eerste periode. Maar natuurlijk helpen de mentor en de docenten van het tto-team de leerling om goed door deze periode heen te komen.
- In het tweetalig vwo zijn de jaarlijkse **buitenlandse reizen** een belangrijk en verplicht onderdeel van het onderwijsprogramma. Een leerling op het tweetalig vwo moet bereid zijn om deel te nemen aan deze reizen.

Wat kunnen wij doen wanneer we twijfelen of tweetalig vwo iets is voor ons kind?

- Het is altijd mogelijk om hierover met ons van gedachten te wisselen. Neem hiervoor contact op met Rebecca Present-Thomas, coördinator tweetalig vwo. prt@schoonhovenscollege.nl of 0182-385288.

Wat gebeurt er wanneer in de loop van de brugklas blijkt dat mijn kind niet op zijn/haar plek is op het tto?

- Dit proberen we te voorkomen door een **zorgvuldig aanmeldproces**.
- In principe kiest een leerling voor een **doorlopende tto-opleiding van klas 1-6**. Het tussendoor overstappen naar regulier vwo is niet wenselijk voor de leerling en de klas, maar als uw kind op het tto toch niet op zijn/haar plek blijkt te zijn of als het behalen van het vwo-diploma in gevaar dreigt te komen doordat het programma te veel van uw kind vraagt of door persoonlijke omstandigheden, kan natuurlijk in overweging worden genomen om toch een overstap te maken naar regulier vwo.
- We dragen er zorg voor dat het reguliere vwo en het tweetalig vwo altijd goed op elkaar aansluiten zodat deze overstap ook vakinhoudelijk mogelijk is.

Wat zijn belangrijke momenten in het aanmeldproces voor tweetalig vwo op het Schoonhoven College?

Als uw kind er na de uitprobeerddag op 8 februari 2023 van overtuigd is dat hij/zij tweetalig vwo wil doen en een vwo-advies heeft (géén havo/vwo-advies!) dan kunt u uw kind aanmelden voor de tweetalige klas.

Er is geen extra drempel voor deze klas, dus als u uw kind met een vwo-advies inschrijft, zullen wij uw kind in deze klas plaatsen.

Op 23 mei 2023 organiseren wij een middag waarop we alle toekomstige leerlingen van de eerste klas tto uitnodigen voor een BA-check. Dit is een Bilingual Attitude Check waarbij gekeken wordt naar het niveau Engels en de houding en motivatie van uw kind. Dit kan leiden tot extra tips en aandachtspunten om goed te kunnen starten in september.

Hoe kan ik mijn kind aanmelden voor tweetalig onderwijs op het Schoonhovens College?

- Op de website van de school kunt u het inschrijfformulier vinden waarmee u uw kind kunt aanmelden.
- De toelatingseis voor tweetalig vwo is een **definitief vwo advies** van de basisschool. U kunt uw kind dus het beste aanmelden nadat het gesprek over het definitief advies op de basisschool heeft plaatsgevonden.

Wat gebeurt er bij de Bilingual Attitude Check ?

- De Bilingual Attitude Check heeft 3 onderdelen:
 - De leerlingen vullen een **vragenlijst** in
 - De leerlingen doen een **interview** met 2 docenten in een groepje van 3 leerlingen
 - De leerlingen doen een **groepsopdracht** in het Engels.

De BA-check staat gepland op 23 mei 2023. De uitkomst van deze check kan leiden tot extra tips en aandachtspunten om goed te kunnen starten in september. **De uitkomst heeft geen invloed op de plaatsing in de TTO-klas.**

Waarom houdt het Schoonhovens College een Bilingual Attitude Check?

- **Motivatie.** Een goede motivatie is essentieel voor het succes van een leerling op tweetalig vwo. Voordat een leerling op school start, willen we daarom meer weten over zijn/haar motivatie.
- **Teamleren.** In het tweetalig onderwijs speelt teamleren een belangrijke rol: samenwerken en fouten durven maken. Wij krijgen hierin inzicht door de leerlingen te laten samenwerken aan een groepsopdracht in het Engels.
- **Engelse taalvaardigheid.** We observeren het startniveau van de Engelse taalvaardigheid. Hierdoor kunnen wij voor iedere individuele leerling een begeleiding op maat maken aan het begin van het schooljaar.

Als mijn kind gaat starten op het tweetalig vwo, moet hij/zij dan nog iets aan zijn/haar Engels doen om zich daarop voor te bereiden ?

- Nee dit is zeker niet noodzakelijk, maar het mag natuurlijk wel. Sommige kinderen hebben aan het einde van groep 8 behoefte aan een extra uitdaging en andere kinderen geeft het zelfvertrouwen om al spelenderwijs meer met het Engels te gaan doen. Als uw kind ook graag al iets wil meer wil gaan doen met de Engelse taal zijn hier een aantal tips:
 - **Leuk en enthousiasmerend.** In deze fase moet het bezig zijn met de Engelse taal vooral leuk zijn en geen must. Het is enthousiasmerend en bemoedigend om te ontdekken wat je zelf al kan in het Engels en hoe leuk het is om iets in deze taal te kunnen begrijpen en zeggen.

- **Praktisch, spelenderwijs en al doende.** In het tweetalig onderwijs leren de leerlingen de Engelse taal volledig in de doeltaal. Leren in context, dus geen woordjes stampen of vertalingen van Engels naar Nederlands of andersom.
- **Authentic materials.** Laat uw kind in contact komen met native speakers of met gesproken '*authentic materials*': materiaal dat oorspronkelijk Engelstalig is.
Zoals: Games, Engelse kinderprogramma's, Engelstalige muziek, bekende films in de oorspronkelijke Engels gesproken versie met Engelse ondertiteling kijken (bijv. Lion King).